

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Польський прометеїзм і Україна»

Освітня програма “Історія і археологія” (другий (магістерський) рівень)

Спеціальність 032“Історія і археологія”

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
історії Центральної та Східної Європи
і спеціальних галузей історичної науки
Протокол № __ від “_” ____ 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Польський прометеїзм і Україна
Викладач (-і)	Комар Володимир Леонович, д. і. н., проф.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-46
Е-mail викладача	volodymyr.komar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2.1.1. Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	3 кредитів, 12 годин лекцій, 18 годин семінарських занять
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю), або ж щопонеділка після занять з 13.30 до 15.00 о 615 аудиторії.
2. Анотація до курсу	
<p>“Польський прометеїзм і Україна” є дисципліною вільного вибору студентів, затвердженою до виконання МОН України для здобуття кваліфікаційного рівня магістр зі спеціальності 032 “Історія і археологія”. Програма курсу є складовою частиною державного екзамену для студентів, які завершують навчання за рівнем магістра історії. Передбачає короткий і змістовний аналіз схеми підготовки студентів згідно навчальної програми з курсу “Польський прометеїзм і Україна”. Лекційні та семінарські заняття допоможуть студентам глибше засвоїти вузлові питання історичного розвитку слов'янських народів, ознайомитися з джерелами та історіографією. На семінарських заняттях студенти оволодівають основами наукового дослідження, навчаються самостійно оцінювати історичні події, висловлювати і аргументувати власні думки.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета дисципліни “Польський прометеїзм і Україна” полягає в тому, щоб, спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, сформулювати у студентів-істориків знання про головні етапи та події в історії українсько-польських відносин. Розглянути основні соціальні, економічні, політичні, конфесійні та культурні процеси в слов'янських країнах, проаналізувати труднощі, здобутки та специфіку в процесі формування державності слов'янських народів.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Компетенції соціально-особистісні: –здатність та сприйняття концепцій етногенезу та націєтворення; –здатність до виокремлення та синтезу держав у Центрально-Східній Європі; –здатність до історіографічного аналізу етнополітичних конфліктів у слов'янських народів. Загально-наукові компетентності: –базові уявлення про універсально-сакральні функції державницької ідеології;–базові основи імперських та національних компонентів зовнішньополітичних доктрин. Інструментальні компетентності: –навички визначення кризових етнополітичних факторів; –дослідницькі навички;–знання джерел з історії слов'янських народів, їхнього державотворення; суспільно-політичних, економічних та культурних особливостей історичного розвитку; головні ідеологічні засади та специфіку; відповідної історичної термінології; –розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх знати: Факти, явища, процеси, поняття і терміни, що характеризують цілісність історичного процесу минулого слов'янських народів; Особливості історичного, соціологічного, економічного, політологічного та культурологічного аналізу подій, явищ і процесів європейської і світової історії; Взаємозв'язок і особливості історії Польщі та України; Періодизацію історії регіону; Сучасні версії і трактування найважливіших проблем історії слов'янських країн; Особливості історичного шляху слов'янських народів, її роль у світі. Вміти: Проводити комплексний пошук історичної інформації у джерелах різного типу; Критично</p>	

аналізувати джерела історичної інформації; Систематизувати історичну інформацію на основі власних уявлень про спільні закономірності історичного процесу; Аналізувати історичну інформацію, надану у різних знакових системах (текст, карта, таблиця, схема); Формувати власний алгоритм виконання історично-пізнавальних завдань; Брати участь у дискусіях з історичної проблематики, формулювати власну позицію з обговорюваних проблем; Порівнювати висвітлення подій, явищ і процесів в історичних джерелах та у літературних пам'ятках. Використовувати у професійній і соціальній діяльності.

Професійні компетентності: – вміння аналізувати історичні процеси, події, факти; – здатність брати участь у дискусіях на суспільно-політичні теми, користуватися категорійно-понятійним апаратом історичної науки, історичними джерелами та довідниковими матеріалами з всесвітньої історії; – здатність виявляти актуальні проблеми слов'янських народів у новий час; – здатність виокремлювати спільне і відмінне в процесах етногенезу та державотворення в зовнішньополітичних стратегіях європейських держав; – здатність аналізувати й обґрунтовувати складові ідеології державотворення.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	032“Історія і археологія”	1	вибірковий

Тематика курсу

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальну і самостійну роботу
Тема № 1. Вступ. Польща і УНР на початку 20-х років ХХ ст.	2	–	–
Тема № 2. Варшавська угода 1920 р.	–	2	–
Тема № 3. «Київський похід» польської і української армій.	–	2	–
Тема № 4. Другий зимовий похід армії УНР.	–	2	–
Тема № 5. Еміграція УНР.	–	–	2
Тема № 6. Симон Петлюра в еміграції.	–	–	2
Тема № 7. Формування концепції прометеїзму Польщі.	2	–	–
Тема № 8. Українське питання в концепції прометеїзму Польщі.	–	2	–
Тема №9. Варшавська битва 1920 р. і Армія УНР.	–	–	2
Тема №10. Українське питання польських геополітичних концепціях.	–	–	2

Тема №11. Українське питання в міжнародних договорах 20-х рр. ХХ ст.	–	–	2
Тема №12. Становлення прометеївського руху.	–	–	2
Тема №13. Участь українців у польському прометеївському русі.	2	–	–
Тема № 14. Еміграція УНР на території Польщі.	–	2	–
Тема № 15. Прометей в Парижі	–	–	2
Тема №16. Становлення прометеївського руху.	–	–	2
Тема №17. Пілсудський і прометеїзм.	–	–	2
Тема №18. Роман Кнолль і прометеїзм.	–	–	2
Тема №19. Участь українців у діяльності варшавського товариства «Прометей».	2	–	–
Тема № 20. Створення Генерального штабу армії УНР на території міжвоєнної Польщі	–	2	–
Тема № 21. Діяльність Українського наукового інституту у Варшаві	–	–	2
Тема №22. «Бюлетень польсько-український" та його діяльність»	–	–	2
Тема № 23. Діяльність агенції «Офінор»	–	–	2
Тема №24. Реституція «ідеї 1920 р.» в політиці «санації».	–	–	2
Тема №25. Прометеїзм у зовнішній політиці Польщі.	2	–	–
Тема №26. Українці на Далекому Сході.	–	2	–
Тема №27. Українське питання в польсько-японських відносинах	–	–	2
Тема №28. Міжнародний аспект прометеїзму Польщі.	–	–	2
Тема №29. Італія і Німеччина в політиці прометеїзму.	–	–	2
Тема №30. Діяльність Романа Смаль-Стоцького у міжнародному прометеївському русі	–	–	2
Тема №31. Прометеїзм у внутрішній політиці Польщі.	2	–	–
Тема №32. Державна асиміляція українців Галичини.	–	2	–
Тема №33. Політика «Нормалізації» в Галичині 1935 р.	–	–	2
Тема №34. Волинський	–	–	2

експеримент.				
Тема № 35. Волинське українське об'єднання (ВУО)	–	–	2	
Тема № 36. Релігійна політика Польщі в Галичині.	–	–	2	
Тема №37. Освітня політика Польщі в Галичині.	–	–	2	
Тема №38. Національна асиміляція українців Галичини.	–	–	2	
Тема №39. Акція «шляхти загородової».	–	–	2	
Тема №40. Гуцульський експеримент.	–	–	2	
Тема №41. Лемківський експеримент.	–	–	2	
Тема №42. Поліський експеримент.	–	–	2	
Тема №43. Українське питання в Польщі напередодні Другої світової війни.	–	–	2	
Тема №44. Національна політика Польщі напередодні Другої світової війни.	–	–	2	
Тема №45. Політика зміцнення польського стану посідання.	–	–	2	
Разом за 8 семестр	30	30	120	

6. Система оцінювання курсу

Шкала перерахування оцінок

Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
90-100	відмінно	5	A	зараховано
81-89	добре	4	B	
71-80			C	
61-70	задовільно	3	D	
51-60			E	
25-50 (50-100)	Допускається до здачі іспиту (виставляється залік)			
0-25 (0-50) (за роботу в семестрі)	незадовільно (оцінка автоматично виставляється у відомість)	2	FX	Не зараховано
Сума балів по талону № 1, 2 0-50	незадовільно	2	FX	
Сума балів по талону № 3 0-50	незадовільно	2	F	

Загальна система оцінювання курсу

Розрахунок максимальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни здійснюється згідно кредитно-модульної системи. Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти

	під час виконання різних видів робіт становить до заліку:																
	Поточний контроль	Контрольна роботи	Колоквіум	Самостійна робота	Всього												
	35 балів	30 балів	20 балів	15 балів	100 балів												
Семінарські заняття (поточний контроль)	<p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від “1” до “5”. Позначення “0” виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, або через відсутність на занятті без поважної причини, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт. Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини враховується при вирахуванні середнього арифметичного. Кожен студент зобов’язаний взяти активну участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру. Пропущене з поважних причин заняття студент може “відпрацювати” у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому виставлення оцінки не передбачається, але це відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило “відпрацювання” проходить у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему (вимоги до додаткової реферативної роботи встановлюються викладачем та кафедрою окремо).</p>																
Вимоги до контрольної роботи	<p>Написання контрольної роботи є обов’язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Такий студент має змогу скласти екзамен за талоном № 2, але для цього він повинен виконати передбачене кафедрою завдання. Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 2 теоретичних, 1 практичного (на знання історичних джерел), 1 знання термінів та 1 на знання хронології. Критерії оцінювання завдань на контрольній роботі (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Завдання</th> <th>Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 теоретичне</td> <td>10 балів</td> </tr> <tr> <td>2 теоретичне</td> <td>10 балів</td> </tr> <tr> <td>3 практичне</td> <td>5 балів</td> </tr> <tr> <td>4 знання термінів</td> <td>3 бали</td> </tr> <tr> <td>5 знання хронології</td> <td>2 бали</td> </tr> </tbody> </table>					Завдання	Кількість балів	1 теоретичне	10 балів	2 теоретичне	10 балів	3 практичне	5 балів	4 знання термінів	3 бали	5 знання хронології	2 бали
Завдання	Кількість балів																
1 теоретичне	10 балів																
2 теоретичне	10 балів																
3 практичне	5 балів																
4 знання термінів	3 бали																
5 знання хронології	2 бали																
Колоквіум	<p>Оцінювання рівня засвоєння цілого блоку питань, що виноситься на самостійне вивчення студентів відбувається у вигляді усного колоквіуму. Перелік питань додається. Критерії оцінювання колоквіуму (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів)</p>																

	Критерії	Бали
	глибока, розгорнута відповідь зі знанням джерел та історіографії	16-20 балів
	правильна стисла відповідь	12-15 балів
	поверхова відповідь	8-11 балів
	поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	4-7 балів
	розкриття окремого аспекту питання	1-3 бали
	неправильна відповідь або її відсутність	0 балів
Самостійна робота	<p>Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують твердого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати.</p> <p>Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни.</p> <p>Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді та написання реферату.</p> <p><u>Критерії оцінювання реферату (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 (10) балів)</u></p>	
	Критерії	6 семестр
	● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	- 12-15 балів
	● обґрунтоване розкриття проблеми	- 9-11 балів
	● тема розкрита неповно	- 6-8 балів
	● реферат суто компілятивного рівня	- 3-5 балів
	● розкритий лише окремий аспект	- 1-2 бали
	● реферат не зарахований	- 0 балів
7. Політика курсу		
<p><i>Відвідування занять і виконання навчального навантаження студентами. Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.</i></p> <p><i>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.</i></p> <p><i>Обов'язковим є написання запланованих письмових (контрольних, самостійних,</i></p>		

індивідуальних) робіт.

Студенти мають інформувати керівництво факультету та викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усі строків визначених для виконання усі видів письмових робіт, передбачених курсом.

Академічна доброчесність:

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

8. Рекомендована література

Базова

1. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К.: Критика, 2004. 463 с.
2. Дейвіс Н. Боже ігрище: Історія Польщі. К., 2008.
3. Дейвіс Норман. Європа. Історія. К., 2001.
4. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів. – Львів, 2002. – 752 с.
5. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. [Електронний ресурс]. Львів, 2002. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/6080077?r=82543,80938>
6. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів /За редакцією Леоніда Зашкільняка. Львів, 2001. – 660 с.
7. Історія південних і західних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій. За ред В.І. Ярового. К.: Либідь, 2001. 632 с.
8. Історія Центрально-Східної Європи. За ред. Л.Зашкільняка. [Електронний ресурс]. – Львів, 2001. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/2686046>
9. Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921 – 1939 рр.). Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 360 с.
10. Комар В. Л. Формування політики нормалізації польсько-українських відносин у Галичині в 30-х рр. ХХ ст. // З історії українсько-польських відносин другої половини ХІХ – початку ХХІ ст. : колективна монографія / [П. С. Федорчак, І. Є. Цепенда, В. Л. Комар та ін.] ; за ред. П. С. Федорчака. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. Василя Стефаника, 2011. – 255 с.
11. Комар В. Л. “Українське питання” в політиці урядів Польщі (1926–1939 рр.) // Український історичний журнал. 2001. № 5. С. 120–128.
12. Комар В. Політика Польщі щодо українців Галичини (1919 – 1939 рр.): основні напрямки та етапи // Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. – Івано-Франківськ, 2001. – № 5-6 (На пошану професора Олександра Карпенка). – С. 290 – 295.
13. Красівський О. Я. Галичина у першій чверті ХХ ст.: проблеми польсько-українських стосунків. Львів: Вид-во ЛФУАДУ, 2000. 416 с.
14. Яровий В.І. Історія західних та південних слов'ян у ХХ ст. К., 1996.
15. Яровий В. Історія західних та південних слов'ян у ХХ ст. [Електронний ресурс]. К., 1997. – Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com>
16. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи. К., 1997.

17. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян з найдавніших часів до XX ст. К., 2001
18. Яровий В.І. Новітня історія Центрально-Східної Європи і балканських країн К., 2005.

Допоміжна

19. Гунчак Т. Україна: перша половина XX століття. Нариси політичної історії. К.: Либідь, 1993. 228 с.
20. Литвин М. Українсько-польська війна 1918 – 1919 рр. Львів, 1998. 488 с.
21. Литвин М.Р., Луцький О.І., Науменко К.Є. Західні землі України. Львів, 1999. 151 с.
22. Макарчук С.А. Этносоциальное развитие и национальные отношения на Западно-Украинских землях в период империализма. – Львов: Вища школа, 1983. – 253 с.
23. Макарчук С.А. Населення Західної України за переписом 1931 р. // Дослідження з історії України. – Львів, 1993. – Випуск 29. – С. 53 – 60.
24. Українсько-польські відносини в Галичині у XX ст. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (21-22 листопада 1996 р.).-Івано-Франківськ: Вид-во „Плай”, 1997. – 451 с.
25. Швагуляк М. М. Західноукраїнська суспільність напередодні та під час німецько-польської війни 1939 р. // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Міжвідомчий збірник наукових праць. – Вип. 1. – К.: Наук. думка, 1993. – С. 143 – 172.
26. Швагуляк М. М. Маловідома сторінка політичного життя Західної України передодня Другої світової війни (3 історії Контактного Комітету. 1937 – 1939 роки) // Записки НТШ. – Львів, 1994. – Т. ССХХVІІІ. – С. 207 – 248.
27. Швагуляк М. М. Партійні поділи і загальнонаціональні інтереси: проблема політичної консолідації українського національного руху Галичини (1919-1939 рр.) // Сучасність. – 1994. – № 2. – С. 77 – 84.

Викладач _____ Комар В. Л.